DANDERYDS KOMMUN

Tjänsteutlåtande

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Sofia Alpsjö Siljevall

Datum: 2026-10-29
Diarienummer: M-2026-694

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Förslag till ny taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden har beslutat att ingå ett samverkansavtal rörande livsmedelskontrollen med Täby kommun där utförare av kontrollen är Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH).

Avtalet innebär i korthet att miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Danderyds kommun fortsatt är ansvariga för livsmedelskontrollen och beslutar om kontrollplan, behovsutredning och övriga styrdokument kopplade till kontrollen och att återrapportering sker löpande till miljö- och stadsbyggnadsnämnden medan SRMH utför det dagliga kontrollarbetet.

För att möjliggöra samverkansavtalet behöver taxan och timavgiften justeras så att den motsvarar den taxa som SRMH idag debiterar i samtliga kommuner inom sitt ansvarsområde.

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämndens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar föreslagen taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen med anledning av nytt samverkansavtal inom livsmedelskontrollen. Ny timavgift är 1340 kronor.
   Den nya taxan träder i kraft den 1 februari 2027.
2. Kommunfullmäktige upphäver gällande taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen antagen av kommunfullmäktige den 11 juni 2025 § 61.
   Den nuvarande taxan upphör att gälla den 31 januari 2027.

Miljö- och stadsbyggnadskontoret
Sofia Alpsjö Siljevall

Datum: 2026-10-29
Diarienummer: M-2026-694

Bakgrund

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden planerar att ingå ett samverkansavtal rörande livsmedelskontrollen med Täby kommun. Avtalet gäller från den 1 februari 2027 och innebär i korthet att miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Danderyds kommun fortsatt är ansvariga för livsmedelskontrollen. Nämnden beslutar om kontrollplan, behovsutredning och övriga styrdokument kopplade till kontrollen och återrapportering ska ske löpande till nämnden.

Utförare av kontrolluppdraget organisatoriskt är Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH). Personalen är anställda av Täby kommun.

För att möjliggöra samverkansavtalet behöver taxan uppdateras och timtaxan justeras så den motsvarar den taxa som SRMH idag debiterar i samtliga kommuner inom sitt ansvarsområde.

Kontrollen ska vara likvärdig och rättssäker samt fortsatt hålla en hög nivå avseende service och kvalitet och det är därför viktigt att även den timavgift som företagarna betalar för kontrollen är samma oavsett vilken kommun som kontrollen utförs i då det är samma organisation som utför den.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning och utredning

Kommunens rätt att ta ut avgifter framgår främst i kommunallagen. För offentlig kontroll enligt livsmedelslagen har kommunen rätt att ta ut avgifter i enlighet med EU-förordning 2017/625, livsmedelslagen (2006:804) och förordning om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter (2021:176). Kontrollmyndigheten ska enligt 7 § förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter debitera avgifter för offentlig kontroll och sådan annan offentlig verksamhet som hänger samman med kontrollen efter att kontrollen har utförts, s.k. efterhandsdebitering.

För att möjliggöra samverkansavtalet och säkerställa en likvärdig kontroll är det av vikt att kontrollen kostar lika mycket för livsmedelsverksamheter i Danderyds kommun som i de andra kommunerna som SRMH arbetar i då det är samma organisation, lokaler, utrustning och personal som används. Därför föreslår miljö- och stadsbyggnadskontoret beslut om samma taxa och timavgift som Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd arbetar utifrån.

Konsekvenser för barn och unga

Beslutet bedöms ha en positiv påverkan på barn och unga. En likvärdig, rättssäker och kvalitativ kontroll bidrar till säkra livsmedel, vilket är förenligt med principen om barnets bästa enligt artikel 3 i barnkonventionen.

Artikel 24 tillgodoses genom att den offentliga livsmedelskontrollen bidrar till att skydda barn mot hälsorisker kopplade till livsmedel. Det ska vara säkert för barn och unga att äta på caféer och restauranger samt köpa livsmedel i butiker utan att bli sjuka eller lurade.

Livsmedelskontrollen tillgodoser även delar av artikel 28 genom att säkerställa att skolor och förskolor serverar näringsriktiga och säkra skolmåltider så att barn och unga kan tillgodose sig den kunskap som förmedlas inom utbildningen.

Ekonomiska konsekvenser

Livsmedelskontrollen ska i så stor utsträckning som möjligt vara avgiftsfinansierad i de delar där lagstiftningen tillåter detta. Verksamheterna betalar efter utförd kontroll, så kallad efterhandsdebitering. I uppdraget som tillsynsmyndigheten har ingår även ansvarsområden och arbetsuppgifter som inte går att finansiera via avgifter. Dessa är skattefinansierade och hanteras inom ramen för kommunens mål och budget.

Ekonomisk kompensation för kontrollverksamheten genom SRMH

Enligt samverkansavtalet ska Danderyds kommun betala en årlig avgift till SRMH för de delar av livsmedelskontrollen som inte är avgiftsfinansierade. Den ska bland annat täcka beredskapsarbete, näringslivskontakter och rådgivning, omvärldsbevakning och handläggning av ärenden som inte går att ta betalt för, till exempel ex RASFF-larm och utredning av klagomål som inte är befogade. Den årliga avgiften beräknas utifrån det samlade resursbehovet för arbetsuppgifter som inte genererar intäkter genom kontrollavgifter.

Den årliga avgiften beräknas utifrån den totala kostnaden för livsmedelskontrollen, med avdrag för de intäkter som genereras genom kontrollavgifter, och ska betalas av miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Danderyds kommun till SRMH. Avgiften motsvarar därmed kostnaden för det arbete som behöver utföras men som inte kan finansieras genom kontrollavgifter. Den årliga avgiften till SRMH regleras genom miljö- och

stadsbyggnadsnämnden i Danderyd kommuns budget och inte genom den föreliggande taxan för livsmedelskontroll.

För 2027 beräknas kostnaden bli 350 000 kronor för miljö- och stadsbyggnadsnämnden. Under första året är kostnaden något högre då överföringen innebär kostnader förknippade med uppstarten. Därtill tillkommer avgifter för miljö- och stadsbyggnadsnämnden för arbete med att uppdatera ärendehanteringssystem. Även personella resurser från miljöavdelningen i Danderyd krävs i arbetet med att överföra informationen, där kostnaden främst blir nedlagd arbetstid. Överföringen av rammedel för kontrollverksamheten föreslås göras i en klumpsumma i början av året.

Kostnaden för varje nästkommande år därefter föreslås presenteras i samband med förslag till mål och budget enligt 6 och 9 § i avtalet. Kommunfullmäktige i Danderyd har generellt räknat upp miljö- och stadsbyggnadsnämndens ram med 1 % de senaste åren. Kompensationen till SRMH kan i framtiden komma att behöva justeras ytterligare beroende på krav från Livsmedelsverket av insatser som inte täcks av kontrollavgifter.

Ekonomisk effekt för livsmedelsverksamheter i Danderyd

I tabell 2 redovisas två exempel på handläggning av ärenden som är vanligt förekommande inom livsmedelskontrollen. Registrering av livsmedelsverksamhet har i de flesta kommuner en fast avgift enligt taxan. Det andra exemplet är planerad kontroll hos en verksamhet och det är en timkostnad som debiteras utifrån nedlagd tid i ärendet i efterhand. Det som kallas för efterhandsdebitering.

Registrering av livsmedelsverksamhet	**Kronor**	**Timmar**
Danderyd	3 400	2
SRMH	2 680	2
Kontrollbesök hos en verksamhet		
Danderyd	6 800	4
SRMH	6 700	5

Tabell 2. Redovisning av kostnad och antal timmar för registrering av livsmedelsverksamhet samt timmar i snitt för planerad kontroll i respektive kommun .

För Danderyds företagare och livsmedelsverksamheter bedöms den ekonomiska konsekvensen av förslaget bli begränsad. Livsmedelskontrollen är starkt styrd genom lagstiftning och praxis från Livsmedelsverket vilket innebär att den i Stockholmsregionen genomförs på liknande sätt i de flesta kommuner avseende tid och innehåll. Det kan finnas lokala variationer som kan påverka antalet timmar en kontroll beräknas ta. Vanligtvis räknar kommunerna i sin kontrollplan på att en planerad kontroll utan avvikelser tar mellan fyra och fem timmar beroende på verksamhetens storlek samt komplexitet.

För de företag som är verksamma i Danderyds kommun kommer samverkansavtalet påverka på så sätt att man kommer få ungefär lika många timmar eller något fler timmar i kontroll, men den timtaxa som SRMH debiterar är lägre (1340 kr/tim) jämfört med den som Danderyd har idag (1700 kr/tim.). Avgiften beräknas på ett antal olika faktorer där bland annat kontrolltid, organisationsstruktur i kommunen, personalkostnader och andra overheadkostnader spelar roll. Sammantaget bedöms inte avgiften bli högre för de livsmedelsföretagare som har god regelefterlevnad.

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Sofia Alpsjö Siljevall
Miljöchef

Handlingar som hör till beslutet:

1. Tjänsteutlåtande. Förslag till ny taxa för offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedels- och foderlagsstiftningen
2. Taxa för Danderyds kommun offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet enligt livsmedels- och foderlagstiftningen

Expedieras
Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddsnämnd, miljokontoret@srmh.se
Kommunfullmäktige